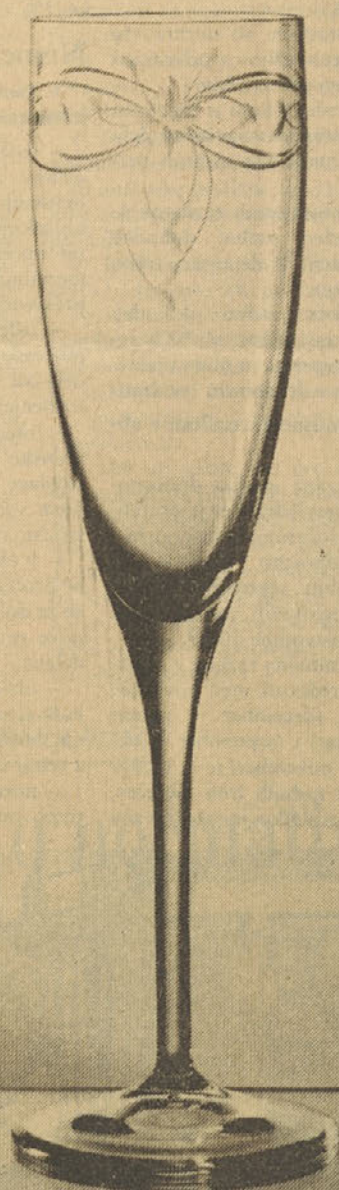

STEKLAR

Rogaška®

Leto 19,
april 1991

Preberite!

<i>Sprejeti ukrepi za izboljšanje razmer v poslovanju podjetja</i>	2
<i>Poročilo o normativni proizvodnji v marcu 1991</i>	3
<i>Spremembe v sistemu nagrajevanja</i>	4
<i>Kako do vpliva delavcev pri upravljanju in ustanov po odpravi delavskega samoupravljanja</i>	5
<i>Predlog za začetek reorganiziranja podjetja</i>	7
<i>Vsebina in izgled »Steklarja«</i>	8
<i>Sindikalne informacije</i>	9
<i>Kadrovske stipendije za šolsko leto 91/92 Likovna ustvarjalnost na Steklarski šoli</i>	11
<i>Kaj bo prineslo novo šolsko leto</i>	12
<i>Za tri požirke</i>	13
<i>Zlata plaketa za gravirnico v Kozjem</i>	14
<i>Kadrovske zanimivosti</i>	15

Čestitka ob dnevu OF in 1. maju

Ob 50. letnici ustanovitve OF slovenskega naroda in ob 1. maju, prazniku dela iskreno čestitamo vsem delavcem Steklarne »Boris Kidrič« Rogaška Slatina in Steklarske šole.

Uredništvo Steklarja

Poročilo o izvajanju nekaterih nalog

Sprejeti ukrepi za izboljšanje razmer v poslovanju podjetja

Ukrepe, ki jih je sprejel delavski svet podjetja izvajamo nekoliko neusklajeno, od sprejetega pa teče že 6. mesec in menim, da bi kazalo posvetiti temu vprašanju eno sejo delavskega sveta, morda v razširjeni sestavi.

Glede na to, da sem bil zadolžen za določena področja bom v tem poročilu na kratko povzel del teh nalog in tudi nakazal na določene probleme.

Pregled dela po področjih in odprta problematika

1. Optimalizacija proizvodnega toka in organizacija operativne priprave dela

– Izdelan je Poslovnik o postopkih pri načrtovanju proizvodnje

– način načrtovanja mesečnega plana po predhodnem preverjanju pogojev za izvedbo se izvaja v vseh enotah,

– izvaja se kontrola plana in izdelujejo se podrobnejše analize odstopanja,

– za vzorčno proizvodnjo se nezadovoljivo koristi model tehnične obdelave in študija dela in časa,

– z rednimi proizvodnimi sestanki se zagotavlja boljša koordinacija med deli procesa

– sodelovanje med prodajno službo in proizvodnjo je ob danih pogojih skladno s Poslovnikom,

2. Kontrola kakovosti in kvaliteta dela

– dogovorjene so pristojnosti in odgovornosti med službo kontrole in poslovođstvom,

– spremenjeni so kriteriji za kvaliteto, priznavajo se različne napake, po oddelkih se zaostruje odnos do izdelka za ohranitev njegove vrednosti,

– služba kontrole kakovosti je organizirana še vedno v ožjem proizvodnem sektorju

3. Informacijski tokovi in obračunski sistem

– del sistema računalniške

obdelave se že izvaja, skladišče, kadrovska evidenca, kalkulacije, osnovna sredstva,

– v pripravi so podlage za prehod na računalniško obdelavo obračuna proizvodnje in osebnih dohodkov po normativih

– pripravlja oziroma delno se že izvaja nov šiferni sistem, ki bo omogočal boljšo proizvodno komunikacijo.

4. Planiranje proizvodnih učinkov po poslovnih enotah

– izdelan je poslovnik o planiranju po poslovnih enotah in načinu obračunavanja vrednosti realizacije,

– mesečno se izvajajo izračuni fizičnih planov po poslovnih enotah in podjetja

– izdelujejo se redne mesečne, primerjalne analize uspešnosti dela poslovnih enot,

– pri uresničevanju plana in analiziranju uspešnosti sprotno ocenjujemo profitne stopnje posameznih poslovnih enot,

– v pripravi so stroškovni plani po stroškovnih mestih, ki bi se v naslednji fazi vključili v plan kot element gospodarnosti

5. Normativi in osebni dohodki

– normativi so skladno s sprejetimi ukrepi usklajeni na 100% kot »prehodne norme«

– v izvajanju je revizija norm in preverjanje sestavin normativov,

– izdelan je nov Poslovnik – pravilnik o obračunavanju delovnih rezultatov,

– izračunani so ceniki del za tekoči asortiman, ter postavljen način sprotnega preračunavanja,

– osnovni proizvodnji je po poizkusnem obračunu v iz-

vajanju nov obračun po »dobrih komadnih«.

– masa za izračun OD se ugotavlja po izmerjeni proizvodni vrednosti po ceniku del v točkah,

– postavljeni so normativni pavšali za »režijo« v odvisnosti od obsega proizvodnje

– s poslovnikom je reguliran sistem merjenja uspešnosti dela in obračunavanje tarifnih razredov

– iz objektivnih razlogov še ni dosežen osebni dohodek v korelaciji z dejansko tržno vrednostjo.

– tekoči osebni dohodek presega zastavljeni cilj 92% republ. povprečja in nima realnega kritja v doseženem rezultatu

6. Donosnost, rezultati v obdobju

– detajlna analiza donosnosti ni opravljena, ker je potrebna tudi sočasna analiza norm.

– vrednostno gledano je v obdobju september-februar možno ugotoviti veržni index rasti proizvodnje 102,9.

– nominalna razlika v proizvodni vrednosti med povprečji na dan (december + januar + februar) : (september + oktober + november) je + 11,4%

– v korist zadnjih treh mesecev. V tem podatku je upoštevana

skupna vrednost proizvodnje v izvozu in domačem trgu.

– skupni rezultat kljub temu še daleč zaostaja za stroškovnim planom in je na ravni 84,2%.

Nujne naloge

1. Normativi dela in služba normiranja

– izdelati katalog tipskih izdelkov s standardizacijo normativnih časov izdelave in tehnološkimi opisom standardov, ter opremo z doseženimi primerjalnimi rezultati (osnovna proizvodnja)

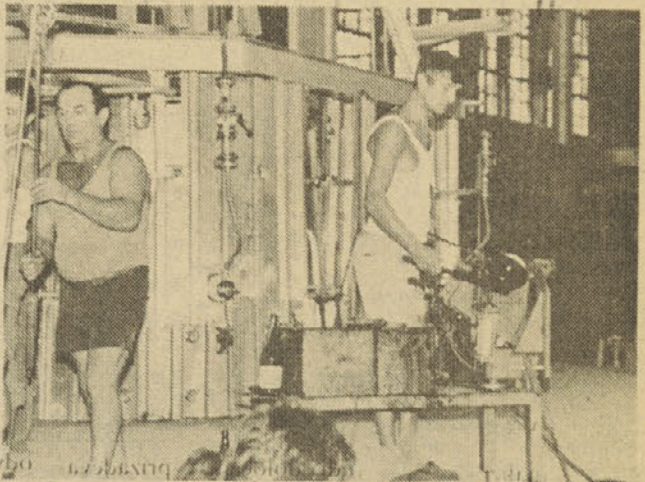
– izdelati katalog standardnih časov izdelave za elemente dela ali faze dela (dodelava in brušenje)

– zagotoviti strokovno tehnološko obdelavo postopkov izdelave vključno z zagotavljanjem vseh podlag za tehnično izračunavanje normativov dela

– v okviru vzorčne prototipne proizvodnje zagotoviti osnove za določanje norm, ko gre za nove proizvode (brušenje, dodelava)

– obvezna izdelava predkalkulacij za novi izdelek in izvajanje revizije norm in primerjav z tržno ceno po elementih cene

– normirski službi perspektivno omogočiti boljše pogoje

Steklarjem se kmalu obetajo »toplejši« dnevi (Foto ZN)

dela, ki vključuje ustrezne površine za izložbo primerjalnih vzorcev, izbor skic (najustreznejša lokacija bi bila v združitvi oddelkov designa, tehnične priprave in normirske službe)

– normirska služba ali tehnologji predpisujejo po normativih na delovnih nalogih zahtevane podatke za obračun po ceniku.

Področju normativov in tehnične obdelave je nujno potrebno dati vso pozornost, saj je prisotna velika neurejenost in razdrobljenost, ki zamegljuje dejanske rezultate.

Skrozi dosednji sistem izkazovanja in obračunavanja norm ni možno priti do stvarne zaposlitvene in organizacijske slike, ker razna »interna priznavanja« zamegljujejo pojave neorganiziranosti in izven normativne zaposlenosti.

Novi način preverjanja rezultatov skrozi normativno pokritje dokazuje obsežno »prezaposlenost«, ki je posledica objektivnih pogojev dela in se kaže na ravni podjetja, kot 15% rezerva, ki je v praksi izkazovana kot »rezi-ja«, »povprečje« ipd.

S tem ni rečeno, da občasno ali redno teh 15% nekaj ne dela, dela pa nekoriščno delo.

Zastavljen sistem naj bi silil, da ta rezerva postane organizacijsko produktivna ali pa se pojavi kot organizacijski – tehnološki višek. V začetni fazi je pritisk na »priznavanje« objektivnih razlogov premocan in ni v skladu z zapisanim v »ukre-

pih«, da ne bomo priznavali lažne solidarnosti.

2. Planiranje in organizacija obračuna

– mesečni plan in analiza plana vključno z obračunskimi podalgami za delitev osebnih dohodkov mora postati redno delo ustrezne službe v podjetju.

– potrebno je sistemizirati mesto »organizator plana in obračuna« (naziv ni dorečen). Ta delokrog naj bi zagotavljal uresničevanje zlasti sledečih nalog:

a) kvalitetne mesečne normativne plane za poslovne enote in podjetje,

b) organizacijo tekočega obračuna s kontrolo vnosov podatkov,

c) detaljno mesečno analizo normativne realizacije plana,

d) analitske podlage za vrednost normirane proizvodnje in prodaje

e) koordinacijo služb (normativi, obračun, teh. podlage)

Navedeno mesto bi ustrezalo profilu: organizator dela s primernim tehnološkim znanjem v steklarstvu ali ekonomist s poznavanjem posebnosti v steklarstvu.

– del obračuna, ko gre za ročni obračun, bi kazalo prenesti v proizvodnjo zaradi možne sprotne spremljave. Ko gre za avtomatsko obdelavo podatkov morajo v poslovnih enotah za katero delamo dnevni ali mesečni obračun zagotavljati takojšnje informacije.

3. Razvoj in tehnologija

– odprava ozkih grl (dodelava, vribanje, zganje slikanega)

– posodobitev del z veliko »živega dela« (čiščenje stekla, grobo brušenje, transport, itd)

– transformacija – preoblikovanje podjetja (izločitev del, ki niso direktno v zvezi s proizvodnjo ali pa posredno npr.: kuhinja, vzdrževanje, transport, kartonaža, dislocirane poslovne enote, čiščenje prostorov, varovanje, prodajalne ipd.)

Ocena dela po ukrepih

a) Splošno

Velikost podjetja ne omogoča kvalitetnejših premikov brez spremembe sestave. Velikost problemov, ki so pač danes v družbi še bolj prisotni, ne dajejo dovolj možnosti, da bi se upali temeljiteje sprotne poglabljati v vsak detalj posebej. Prisotna je velika mera konservativizma in zaščite stanja, takšno kot je, vsak pri sebi.

Tako menim, da je možen večji preobrat s preoblikovanjem v manjša podjetja s polno materialno odvisnostjo od lastnega dohodka. Kazalo bi analizirati možnosti za oblikovanje podjetij: »Osnovna proizvodnja – ročna« s dodelavo, »Elektropeč«, »Kristal«, »Dekor«, »Estet-embalaza«, »Servis«, »Prehrana«, »RCD-Dalmacija«, »Varnost«, »Snaga« – Del navedenih izločitev bi kazalo povezovati z ostalimi podjetji v Rogški in možnostjo

oblikovanja privatnih – zasebnih podjetij.

b) Lastno delo

Kljub temu, da sem se skušal polno angažirati, je obseg dela, ki ga vidim preobsežen. Zaradi želje, da se v najkrajšem možnem času naredi največ se ujamem v past časa in sposobnosti.

Predloge o nujnem teamskem delu sem upošteval bolj v posvetovalnem smislu. V času od oktobra do danes sem izdelal veliko primerjalnih analiz zaradi uveljavljanja nalog, naredil nekaj predlogov s področja navodil, poslovnikov, hodogramov in vsaliditev norm, opravil nekaj poskusov mesečnih analiz, obračunov in imel nekaj sestankov z vodilnimi v poslovnih enotah oz. mojstri zaradi novosti uveljavljanja sistema.

Po okvirnem dogovoru za delo na tem področju, sem želel sočasnost takojšnjih rezultatov in sistematične obdelave podlag za delo v organizaciji.

Glede na to, da so nekatere zadeve spremenile prvotni sistem, predlagam, da se ugotovi ali se te upoštevajo v naprej in da se v primeru pozitivne ocene tudi določijo odgovorni za izvajanje.

Osebnostno bi se zavezal, da bom v roku 6 mesecev izdelal že začeti katalog standardov za normiranje brušenja, ki bo omogočal kvalitetnejše in hitreje izračunavanje izdelavnih časov kot podlaga za kalkulacijo in obračun osebnih dohodkov.

JOŽE BOŽIČEK

Kako smo delali prejšnji mesec

Poročilo o normativni proizvodnji

Fizični plani

Poslovna enota	dosežena količina n. e.	% vrednostno	premija
1. Osnovna proizvodnja	69.586	101,59%	9,6%
2. Dodelava	20.944	102,20%	10,9
3. Kristal	86.379	100,68%	11,8%
4. Dekor	35.853	106,00%	9,0%
5. Argorac	13.731	91,27%	6,8%
6. Ploče	9.834	92,30%	9,5%
Proizvodne poslovne enote		101,54%	10,26%

Opomba: v analizi normativne proizvodnje so zajeta tudi določena »prizadevanja«, ki še niso popolno

v skladna s Poslovníkom in sicer na tistih področjih, ko le ta še ni usklajen. Z upo-

števanjem vseh določb Poslovníka je rezultat vseh poslovnih enot 97,41%.

Skupni plani

– skupna netto produktivnost do plana	97,41%
– netto skladiščena proizvodnja	97,46%
– skupna prodajna realizacija	98,53%
– bruto normativi proizvodnje	103,15%
– povprečna premija za kakovost	10,26%

Po realizaciji skupnih planov so izračunani gibljivi deli za službe skupnega pomena, tako da so vsi zaposleni v podjetju, relativno v enakem položaju gledano z vidika odvisnosti osebnega dohodka od kvalitete in uspešnosti opravljenih uslug.

JOŽE BOŽIČEK

Spremembe v sistemu nagrajevanja

Glede na to, da do sedaj ni bilo dovolj pojasnjeno, kako obračunamo učinke za osebne dohodke ter da je zadnji mesec »kuverta« malo drugače pisana, želim na kratko pojasniti nekatere bistvene novosti.

Gibljivost osnove točk – po odločbi:

Z uvedbo cenika dela (ta je danes v točkah) za posamična dela ali skupinska dela, ter plansko vezavo na skupni rezultat za nekatere službe, govorimo:

1. o startni vrednosti za proizvodno točko ali produktivno točko

2. o doseženem številu točk po ceniku del v odnosu na analitsko osnovo točk po odločbi

Izkazovanje produktivnega obračuna na obračunski listi

1. Osebni dohodek je izračunan po startni vrednosti točke in analitski osnovi, pomeni to je izračun za 100% učinek po normativih.

2. Gibljivi del je izračunana razlika v merjenem učinku (produktivne točke oz. dinarji po ceniku) in je lahko nad 100 ali 100% in se tako tudi izkazuje.

3. Premija je dosežena po kriterijih za kakovost (odpadki, grupa, ocena uspešnosti) in je za produktivno delo lahko maksimalno dosežena v višini 15% na osebni dohodek (02 in 03)

Po teh osnovah bi si lahko vsak izračunal koliko je vrednost analitske točke. To je točk po odločbi. Tu je potrebno poudariti, da govorimo o obračunu ur za prisotnost na delu, h katerim se po ključu računajo razni dodatki npr. izmensko

delo, nočno delo, delovna doba, itd.

Vpliv na višino gibljivega dela

– Gibljivi del pomeni v bistvu to, koliko točk ali dinarjev je posameznik ali skupina naredila v primerjavi s startno osnovo. Drugače povedano to je odstotek postavljenih norm ali planov.

– V enotah, ki imajo še posebej individualni – fazni normativ ali cenik pa pride še do možne korekture, ker se individualni rezultati v seštevku morajo uskladiti s stvarnim skupnim rezultatom za enoto.

Novost v primerjavi s prejšnjim načinom

– po starem, ko normativi med enotami niso bili določeni na 100% je vsaka enota imela svojo maso točk in če je dosegla npr. 80% ali 120% je prejela v povprečju vedno enak osebni dohodek. Znotraj enote, pa je skupina ali posameznik, ki je naredil npr. večji rezultat jemal ostalim. Tako npr. če smo imeli 4 brigade in če sta dve naredili 120%, dve pa 100%, sta dobili prvi dve plačano 110%, drugi pa 90%.

– po novem govorimo stabilnih (uskklajenih) merilnih, ko se vsak rezultat izplača v višini doseženega in bi pri gornjem primeru dobile skupine izplačilo 120% in 100%.

Novosti, ki še niso razumljene ali dobro pojasnjene

Vrednost točke – objava startne točke

Na primer v Steklarni danes vemo, da bi lahko nekako »preživeli« pri 45% deležu OD v finančni realizaciji. Vemo tudi, da danes prinese podjetju 870.000 produktivnih točk finančno realizacijo okrog 60 mio din, to pomeni, da takšen rezultat dovoljuje 27 mio din sredstev za osebne dohodke.

– iz tega izračuna lahko postavimo startno točko brez premije bruto 16 din, (napoved) kar pomeni, da je pri povprečni premiji 10,5% resnična vrednost 17,68 din.

– Ker govorimo o produktivni točki in usklajenih normativih in je strukturni delež plač v realizaciji pod 50% pomeni, da bi pri 10% višjem učinku podjetja razdelili tudi za toliko več točk po ceniku in bi tako analitska točka avtomatsko imela novo vrednost. Torej pri boljši realizaciji ne govorimo o novi vrednosti o kateri moramo sklepati, temveč je ta avtomatsko dosežena in jo le ugotovimo.

Vsekakor pa mora podjetje voditi celotno spremljavo stroškov poslovanja kar pomeni, da je zgoraj navedeni avtomatizem možen le, v obdobju npr. 3 mesecev, ko se preverjajo podrobnejše vsi elementi poslovanja.

Tako bi se morali odločiti o stabilni napovedi osebnih dohodkov z dohodkovno rezervo podjetja, periodično pa odločati o morebitni možni delitvi dobička.

JOŽE BOŽIČEK

Se izvoznikom vendarle obetajo boljši časi? (foto ZN)

Kako do vpliva delavcev

Pri upravljanju podjetij in ustanov po odpravi delavskega samoupravljanja

Kot verjetno veste, je samoupravljanje kot sistem, po katerih pa tudi velika zabloda odpravljeno in tudi v našem podjetju so šteti dnevi delavskemu svetu, ki sedaj še deluje sicer že v poslednjih krčih. Seveda pa je predvideno, da bi kot v vseh sodobnih demokracijah, tudi pri nas uvedli oziroma sprejeli zakon o sodelovanju zaposlenih pri upravljanju podjetij in ustanov o tako imenovani participaciji pri upravljanju.

Zaradi zapletenih ekonomskih in socialnih razmer ter škodljivih posledicah, ki jih povzročajo nejasnosti in pravne praznine na tem področju, je nujno, da se začne postopek za izdajo zakona o sodelovanju zaposlenih in upravljanju podjetij in ustanov in ki bi moral biti v razpravi skupaj z Ustavo in z Ustavo Republike Slovenije tudi sprejet.

Potreba za sprejem takšne zakonodaje je v Republiki Sloveniji pogojena tudi z dejstvom, da bo prehodno

obdobje in uveljavljanje načel tržnega gospodarstva prineslo številne socialne pretrese, ki bodo zlasti prizadeli zaposlene – tako v privatnem (zasebnem), kot v javnem sektorju (državna, družbena, samoupravna podjetja in ustanove). Pri tem kaže upoštevati tudi dejstvo, da se sindikalno gibanje v Sloveniji šele počasi ponovno oblikuje ter da se le počasi uveljavlja njegova družbena vloga, kakršno ima sindikalno gibanje sicer v razvitih demokratičnih dr-

žavah. V tem prehodnem obdobju, je zato obstoj tovrstne zakonodaje, ki tudi sicer v razvitih demokratičnih državah pomeni enega od pomembnih dejavnikov ohranjanja družbenega miru ter blaženja socialnih pretresov in udarov, za nadaljnji razvoj slovenske družbe še posebnega pomena.

V novi ustavi je potrebno – podobno kot v nekaterih sodobnejših ustavah v zahodni Evropi – pravico do sodelovanja in soodločanja zaposlenih v podjetjih in javnih ustanovah opredeliti kot ustavno varovano socialno ekonomsko pravico. Ta pravica mora zagotavljati naslednjo vsebino:

Pri upravljanju (javnih zadev) javnih podjetij in zavodov sodelujejo uporabniki njihovih storitev.

Vsi zaposleni imajo pravico sodelovati pri upravljanju

nju podjetij in javnih ustanov, v katerih so zaposleni. Uresničevanje te pravice ureja zakon. Zakon opredeljuje tudi pravico participacije zaposlenih v organih državne uprave.

Sodelovanje zaposlenih (soupravljanje oz. participacija in samoupravljanje) pri upravljanju podjetij in javnih ustanov, pa tudi širše participacija ljudi pri upravljanju javnih zadev, so pomembne civilizacijske vrednote in pridobitve zgodovinskega razvoja (zlasti v »zahodni civilizaciji«). Številni zahodni teoretiki in tudi politiki jih štejejo za eno od pomembnih sestavin ali celo za enega od temeljev sodobne socialne države in nadaljnega razvoja demokracije.

Takšnemu razmišljanju sledi tudi mednarodna skupnost, kar se odraža tudi v delovanju združenih narodov. Tako je generalna skupščina Organizacije Združenih narodov v svoji resoluciji št. 37/55, ki jo je sprejela 3. decembra 1982, poudarila velik pomen participacije in jo je opredelila kot pomemben dejavnik družbenoekonomskega napredka in razvoja ter spoštovanja človekovih pravic in dostojanstva človeka. Pravica do sodelovanja zaposlenih pri upravljanju podjetij in javnih ustanov postaja pomemben element ekonomskih pravic človeka in sestavni del nedeljivega korpusa temeljnih človekovih pravic in svoboščin, v prihodnosti pa je iz različnih razlogov mogoče pričakovati njen nadaljnji razvoj.

Opredelitev celotnega sklopa teh pravic je zlasti razdelana v zakonodajah posameznih držav ter se nanaša na širši sklop vprašanj, ki so povezana s sindikalnim organiziranjem zaposlenih, z varovanjem in zaščito sindikalnih aktivistov – poverjenikov in delavskih predstavnikov, z voljenjem delavskih predstavnikov, z oblikovanjem in delovanjem delavskih svetov in predstavništev ter njihovim sodelovanjem v upravnih organih podjetja ali javne ustanove, itd. Med številnimi zakonodajami, ki urejajo ta vprašanja, kaže omeniti zlasti zakonodajo npr. v Italiji, Veliki Britaniji in Zvezni republiki Nemčiji, na Nizozemskem ter v skandinavskih državah, nenazadnje pa kaže upoštevati tudi pozitivne in negativne izkušnje naše dosedanje prakse.

Ko govorimo o naši dosednji praksi, ne mislimo le na obdobje povojnega razvoja delavskega in kasneje družbenega samoupravljanja, ampak tudi na zgodovinski razvoj sindikalnega in delavskega gibanja pri nas ter na izkušnje oblikovanja obratnih in drugih svetov v podjetjih ob koncu 19. in na začetku 20. stoletja v Avstro-ogrski. Prav tako je potrebno upoštevati izkušnje, ki kažejo, da je soodločanje zaposlenih potrebno urediti tako v zasebnih podjetjih (privatnih podjetjih, družbah z omejenim jamstvom, delniških družbah, itd.) kot tudi v samoupravnih, združenih in družbenih podjetjih, pa tudi v javnih ustanovah in tistih javnih podjetjih, ki (na podlagi pooblastila ali posebne pogodbe) opravljajo določene javne funkcije in službe, ter tudi v upravnih organih in organizacijah.

Pri oblikovanju zakonodaje o participaciji zaposle-

nih je potrebno upoštevati specifičnosti posamezne dejavnosti in oblike organiziranja, zlasti pa je potrebno zagotoviti, da bodo vsem zaposlenim zagotovljene vsaj minimalne – zakonsko zaščitene in sankcionirane – pravice, ki naj bi bile utemeljene že v sami ustavi Republike Slovenije.

Posebej je potrebno opredeliti tudi mehanizme in načine, ki naj zagotovijo soodločanje ljudi v upravljanju javnih zadev ter njihov vpliv na delovanje teh področij.

Kaj naj bi bile bistvene vsebine in elementi nove zakonodaje?

V zakonu o sodelovanju zaposlenih v upravljanju podjetij in javnih ustanov bi bilo potrebno opredeliti zlasti naslednje vsebine in elemente:

– organiziranje in oblikovanje (sestav) svetov zaposlenih v obratih (oddelkih) in podjetjih (ustanov);

– volitve članov svetov in predstavnikov zaposlenih ter njihov mandat; zagotavljanje in varovanje njihovega dela in njihove socialne

varnosti; uveljavljanje njihove odgovornosti;

– pristojnosti – pravice in naloge (dolžnosti) – svetov zaposlenih in delavskih predstavnikov ter opredelitev načina njihovega dela; zagotovitev in varovanje pogojev za njihovo delo;

– temeljna pravica o delovanju sindikata v podjetjih in javnih ustanovah ter določila o varovanju in zaščiti sindikalnih aktivistov in poverjenikov; opredelitev sodelovanja le-teh s sveti zaposlenih in delavskimi predstavniki ter z delodajalci;

– način sodelovanja in soodločanja svetov in predstavnikov zaposlenih v organih upravljanja obratov (oddelkov) ter podjetij (ustanov); opredelitev zadev, o katerih organi upravljanja ne morejo odločiti brez sodelovanja in mnenja svetov zaposlenih oz. predstavnikov zaposlenih, ter tistih zadev, o katerih brez soglasja svetov zaposlenih ali njihovih predstavnikov organi upravljanja sploh ne morejo odločiti; zlasti ključna je vloga svetov zaposlenih pri odločanju o delovni (varstvo pri delu in izboljšanje delovnih pogojev)

in socialni varnosti zaposlenih ter pri odločanju o kadrovskih zadevah;

– sestavo organov upravljanja obrata (oddelka) in podjetja (ustanove) ter način odločanja v njih;

– kazni (sankcije) za neupoštevanje določb zakonodaje o soodločanju zaposlenih ter opredelitev sodnih ali posebnih postopkov za varovanje opredeljenih pravic.

V okviru zakonodaje ali dela zakona, ki se nanaša na sodelovanje zaposlenih pri upravljanju v javnih ustanovah in v državnih organih, bi bilo potrebno opredeliti poleg že omenjenih splošnih določb še tiste specifičnosti, ki so povezane z naravo, vsebino in načinom njihovega dela ter organiziranja:

– specifične pogoje organiziranja svetov zaposlenih oz. volitve njihovih predstavnikov v oddelku oziroma organizacijski enoti;

– specifične omejitve njihovih pristojnosti in pravic glede sodelovanja pri upravljanju, ki so vezane na specifično naravo, organiziranost in dejavnost teh ustanov in organov;

– konkretna opredelitev vloge svetov in predstavnikov zaposlenih pri odločanju o posameznih zadevah, ki so povezane s socialno varnostjo in pogoji dela zaposlenih;

– kazni (sankcije) za neupoštevanje določb zakonodaje o soodločanju zaposlenih v javnih ustanovah in državnih organov ter opredelitev specifičnih sodnih ali posebnih postopkov za varovanje opredeljenih pravic.

V okviru širše problematike urejanja sodelovanja ljudi v upravljanju javnih zadev, bi kazalo razviti posebne oblike funkcionalne oziroma (neo)korporativistične demokracije, ki bi

Stanko Podhraški s svojo brigado velja za eno najboljših. (foto ZN)

imele pomembno vlogo pri določanju programov dela in načinu delovanja javnih ustanov in služb. V teh oblikah organiziranja bi bilo nujno potrebno – tako kot kažejo tudi praksa in izkušnje v svetu (Belgija, Nizozemska, itd.) – vključiti tako predstavnike družbene skupnosti (skupščina oz. ustrezne oblike na različnih ravneh), strokovne in znanstvene organizacije in združenja na določenem področju, predstavnike zaposlenih v organizacijah, ustanovah ali podjetjih, ki določeno dejavnost opravljajo, ter predstavnike njihovih profesionalnih organizacij (zlasti sindikatov), pa tudi predstavnike zainteresirane jav-

nosti (porabnikov storitev). Zakonodajca o sodelovanju zaposlenih pri upravljanju podjetij in ustanov ter o zagotavljanju participacije ljudi pri javnih zadevah bi morala tako urediti:

– načela oblikovanja organov javnega upravljanja (svetov, odborov, konferenc, ipd.) na posameznih področjih javnih zadev; pri tem naj bi se kot kriterij za oblikovanje teh organov upravljanja uveljavili zlasti specifičen interes ali specifično področje delovanja članov, ki predstavljajo določene subjekte posebej pa je potrebno opredeliti in zagotoviti vlogo sindikatov ter profesionalnih in strokovnih organizacij in združenj.

– *pravila za njihovo oblikovanje in način volitev ali izbira članov teh organov ter njihov mandat; postopek za ugotavljanje njihove odgovornosti;*

– *pristojnosti in naloge organov javnega upravljanja;*

– *način dela teh organov ter njihovo odločanje;*

– *sodelovanje predstavnikov organov upravljanja posameznih ustanov in organizacij, ki opravljajo javne zadeve v delu organov javnega upravljanja ter sodelovanje predstavnikov organov javnega upravljanja v delu organov upravljanja posameznih ustanov in organizacij.*

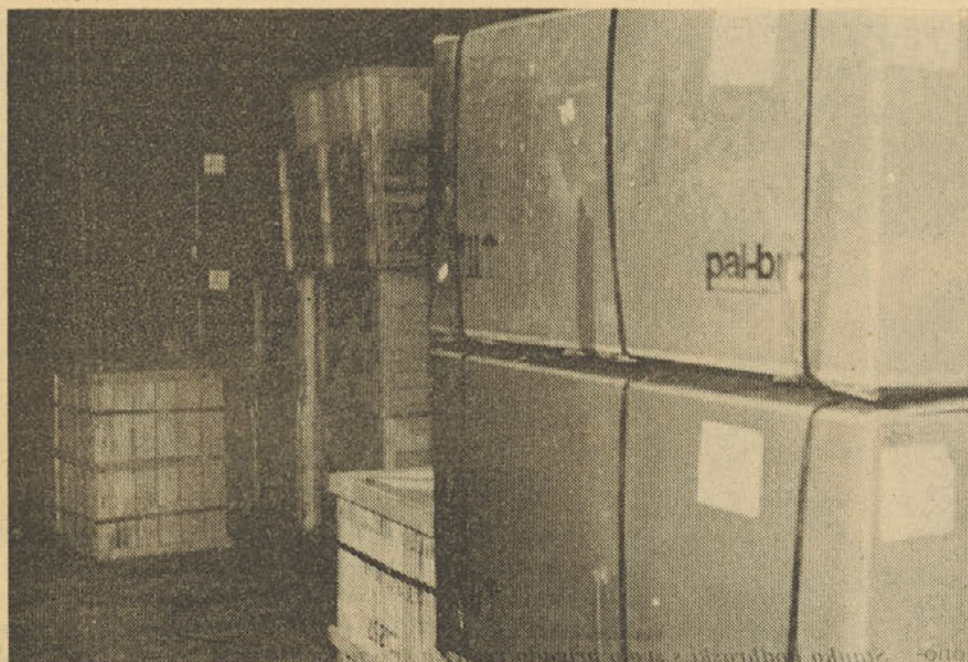
Takšni sveti ali podobni organi upravljanja naj bi se

lahko oblikovali tako pri posameznih organizacijah in ustanovah na ravni občine ali regije pa tudi na ravni republike – pač v skladu s potrebami in naravo organiziranja in dela na posameznih področjih. Pri tem bi vsaj za republiško raven kazalo določiti, da potrdi sestavo organov javnega upravljanja, ki se oblikujejo na podlagi splošnega zakona in na podlagi specifičnih zakonov na posameznih področjih (ki pa splošno opredeljenih pravic ne smejo omejevati, ampak jih lahko le razčlenijo in prilagodijo specifičnim potrebam) na posameznih področjih javnih zadev – tudi republiški parlament.

Predlog za začetek reorganiziranja podjetja

S 1. 1. 1990 smo v Steklarni prilagodili svojo organiziranost z zakonom o podjetjih. Bivšo delovno organizacijo s temeljnimi organizacijami združenega dela in delovno skupnostjo skupnih služb smo preoblikovali v enovito

družbeno podjetje s poslovnimi enotami in strokovnimi službami. Poslovne enote so v celoti identične z bivšimi temeljnimi organizacijami, ravno tako strokovne službe bivši DSSS.

Pripravljeni pal-bozi in zaboji za odpremo preko »luže« (foto ZN)

S tem je bila izvedena centralizacija vodenja in upravljanja, saj obstoječe poslovne enote nimajo nobenih organov upravljanja, niti pooblastil za nastopanje v pravnem prometu s tretjimi. V 13. členu veljavnega statuta podjetja je sicer zapisano, da so poslovne enote samostojne obračunske enote, ki so v celoti odgovorne za svoje poslovanje, vendar pa se je v praksi ta odgovornost skoraj v celoti vtopila v podjetju kot celoti.

Po poslovnih enotah se sicer spremljajo posamezni, predvsem fizični pokazatelji, ki pa ne dajejo zadostne osnove za oceno in izračun uspešnosti ali neuspešnosti posamezne poslovne enote.

Pri tem je še vedno prisotna določena mera nezaupanja in prepričanja, da se rezultat prelija iz poslovne enote v poslovno enoto ter da nekdo uživa rezultate dela drugega.

S takšno reorganizacijo smo torej le formalno zadoštili zahtevam veljavne zakonodaje, notranji odnosi, organizacija in delitev dela ter odgovornost za rezultat pa so ostali na prejšnjem nivoju. Tudi v takšni organiziranosti bi bilo možno na poslovne enote prenesti večje pristojnosti in odgovornosti, zlasti še za ustvarjanje ustreznega dobička, vendar pa se tudi v tem primeru lahko neuspešne odločitve reflektirajo v drugih poslovnih enotah ali v podjetju kot celoti.

Navedeni razlogi, vedno hujša konkurenca na trgu in vedno večje težave, v katere je zašlo celotno gospodarstvo, narekujejo nadaljnje organizacijske spremembe. Vse bodoče spremembe morajo biti naravnane na racionalnejšo organizacijo dela, večjo in hitrejšo prilagodljivost zahtevam trga in večjo

učinkovitost v poslovanju. Prav tako morajo prispevati k vzpostavitvi čistih medsebojnih računov.

Bodoča organizacija podjetja

Za bodočo organiziranost podjetja je na razpolago več varijant, pri tem pa bo v bodoče razen obstoječe zakonodaje nujno upoštevati še nastajajoči zakon o privatizaciji in denacionalizaciji, katera bosta na področju obstoječe družbene lastnine povzročila velike spremembe. Z ozirom na obstoječo delitev dela in decentralizirano lokacijo posameznih poslovnih enot bi bila najprimernejša prva faza in variantna, da se Dekor Kozje, Dalmacijakristal Vrgorac in Tehnokristal Ploče organizirajo kot družbe z omejeno odgovornostjo. Pri tem je nujno proučiti še možnost, da se zaradi zaokrožitve proizvodnega procesa (poliranje), Dalmacijakristal in Tehnokristal organizirata kot eno podjetje oziroma družba. Ves ostali del podjetja z lokacijo v Rogaški bi še nadalje tvoril celoto oziroma bi posloval kot ma-

tično podjetje.

Ostaja še odprto vprašanje Delavske restavracije, katerega pa do spremembe načina financiranja toplega obroka po vsej verjetnosti ni smiselno odpirati.

Sklep o ustanovitvi novih družb sprejme delavski svet podjetja, ki mora istočasno sprejeti tudi akt o ustanovitvi in imenovati vršilce dolžnosti direktorjev. Vsebinsko ustanovitvenega akta določa 82. člen zakona o podjetjih, vsebovati pa mora: firmo in sedež, dejavnost, znesek sredstev potrebnih za delo ter pogoje in način zbiranja teh sredstev, pravice in obveznosti ustanovitelja, pogoje in način ugotavljanja in razporejanja dobička ter druga vprašanja, ki so pomembna za ustanovitev družbe z omejeno odgovornostjo. Po sprejetju akta o ustanovitvi se izvrši registracija novo ustanovljenih družb pri pristojnem sodišču.

Tako ustanovljene družbe postanejo samostojna podjetja, samostojne pravne osebe s svojimi organi, katere imenuje matično podjetje

kot njihov ustanovitelj in lastnik. Te družbe ne odgovarjajo za obveznosti matičnega podjetja, ampak odgovarjajo le za svoje obveznosti in to z vsem svojim premoženjem, katero je na njih preneseno oziroma, ki ga pridobijo s svojim poslovanjem.

Vsa vprašanja, od prevzema delavcev, razdelitve oziroma prenosa premoženja, nadaljnega poslovno tehničnega in vseh drugih oblik vodenja bi bilo potrebno urediti s posebno pogodbo oziroma sporazumom.

Kot je že navedeno, ostalega dela podjetja v tej fazi organizacijsko ne bi spreminjali, možno pa se je dogovoriti za večjo samostojnost in odgovornost posameznih poslovnih enot.

Razen navedenega, v tem času poteka registracijski postopek ustanovitve novega podjetja za trgovino na domačem in tujem trgu Rogaška Commerce d. o. o. s sedežem v Ljubljani, zraven tega pa dobršen del izvoza poteka že preko lastnega izvoznega oddelka.

ALOJZ JUHART

Mojster Viktor Krklec pri vsakdanjem delu (foto ZN)

Slab odziv na vprašanja

Vsebina in podoba »Steklarja«

V prejšnji številki Steklarja smo objavili tudi kratek vprašalnik o tem, kako si vi zamišljate Steklarja in kako pogosto naj izhaja. Odziv na to mini anketo je bil zares minimalen, tako da rezultatov ne moremo objaviti.

Nekaj mnenj pa je le prišlo in sicer sila različnih. Nekaj jih meni, da se Steklar ukine, ter povečajo plače (stroški Steklarja so 30.000 din mesečno) nekaj pa da

mora biti Steklar bolj zanimiv, aktualen, da bi več pisali delavci in tako naprej. Mi smo seveda za takšen časopis, vendar pa je problem dopisovanja zelo izrazit,

mesečnik pa tudi ne more biti tako aktualen kot kakšen dnevnik.

Vendar pa vas vse pozivamo, da bi čimveč dopisovali v to naše glasilo, dogovorili smo se, da odpremo rubriko pisma bralcev, kjer bi objavljali pisma in dopise vas bralcev, v katerih bi lahko izražali svoja mnenja, stališča in predloge o vsej pestrosti problemov, ki tarejo naše podjetje in našo družbo. V teh pismih bi lahko opozorili tudi na morebitne kri-

vice, ki so se vam zgodile, ali na razne nepravilnosti in poiskali tudi odgovore ali strokovna mnenja, če bi to bilo potrebno.

Veliko je možnosti in načinov, da Steklar postane zanimiv in bran časopis, vendar pa v tem primeru ne more vso dopisovanje sloneti na le nekaj dopisnikovih, pač pa bi bilo resnično potrebno krog dopisnikov bistveno razširiti. Torej korajžo v roke in začnite dopisovati.

Po drugi strani pa je očitno, da imamo na razpolago vse manj informacij o vsem kar se dogaja v podjetju in nič čudnega ni, da kroži kup nepreverjenih govoric, informacij in natolcevanj, ki vsekakor škodijo že tako slabemu razpoloženju delavcev spričo slabe ekonomske in politične situacije.

Resda se je situacija – mislim politična močno spremenila, spremenili so se nekateri odnosi, prerazdelila se teža odgovornosti in tudi

»moči«, vendar pa so nekatere informacije podane samo na delavskem svetu, ki so mu prav tako škrti dnevi, le preozek okvir. Smatramo, da morajo informacije bolj sprotno prihajati do čim večjega kroga delavcev, predvsem v izogib nepotrebni razburjanju, dezinformacijam in celo kakšnim ne ljubim zapletom.

Mislimo, da je Steklar prav temu namenjen in pričakujemo, da ga bomo v ta namen tudi izkoristili.

Sindikalne informacije

V prejšnji izdaji Steklarja je bila podana obljuba s strani sindikata, da bodo v vsaki številki Steklarja sindikalne informacije za člane sindikata in tudi ostale, ki jih delo sindikata zanima, pa se še niso odločili pristopiti v članstvo sindikata.

Vsekakor je potrebno ponovno povedati nekaj besed o članstvu v sindikatu. Član sindikata je vsak prostovoljno, kar pomeni, da lahko izstopi iz članstva vsak trenutek oziroma takrat, ko poda pisno zahtevo, da iz-

stopa iz članstva. S tem mu vsekakor prenehajo tudi vse ugodnosti, ki jih člani sindikata uživajo. Prav tako pa se še vedno lahko včlanijo v sindikat vsi tisti, ki se do sedaj niso, pa bi to želeli. To je odgovor tistim, ki napač-

no razumejo pripadnost organizaciji ter tistim, ki si po svoje tolmačijo članstvo in napačno razlagajo statutarne sklepe Zveze svobodnih sindikatov Slovenije.

V mesecu marcu je sindikat imel eno sejo izvršnega odbora, na kateri je razprava potekala o počitniških kapacitetah ter o razpisu letošnjega in organiziranju dodatnih kapacitet za letovanje. Podana je bila informacija o finančnem poslo-

vanju, v kateri so bile podane naslednje finančne postavke:

- 250 kart za kopanje v poletnem in zimskem bazenu
- sredstva za šport in rekreacijo
- srečanje s steklaro Hrastnik
- srečanje z ŽG Celje
- tradicionalni šahovski turnir
- srečanje z Dekor Kozje
- interne športne igre
- tradicionalno srečanje upokojencev Steklarne
- sofinanciranje zdravljenja 7 članom sindikata
- obisk bolnikov v bolnicah in na domu v letu 1900
- nakup vencev za naše sodelavce in upokojence
- socialna pomoč 14 članom sindikata v nepovratnih sredstvih v primeru nesreč, bolezni in ostalo
- nakup dodatnih kapacitet za letovanje na morju v letu 1990, ker je dodatno letovalo 30 družin članov sindikata (Krk, Kukljica)
- srečanje jubilarntov za 20–30 let dela v Steklarni
- ostalo (pisarniški material, SDK, PTT, časopisi, kilometrine).

So težave pri oskrbi z diamantnimi brusnimi ploščami le začasne? (foto ZN)

Odhodki, ki so navedeni zgoraj, predstavljajo 222.666,40 din, prihodki 325.879,80 din od članari-

ne, provizije od prodaje teh dveh srečelovov v letu. Ostanek prihodka tako znaša 103.213,40 din, kar se je uporabljalo za plačevanje avansa pri sindikalni prodaji ali plačilo v naprej, člani sindikata pa so dobili možnost odplačila na več obrokov.

Na seji je dosedanja blagajničarka, ki je to dolžnost opravljala osem let, zaprosila za razrešitev, kar je izvršni odbor sindikata tudi sprejel in se ji ob tej priložnosti zahvaljujemo za njeno uspešno delo. Na osnovni razprave je bil sprejet sklep, da se za novo blagajničarko sindikata imenuje Metka Stiplovšek, ki je v sindikatu v preteklosti že delovala.

Na seji je bil sprejet tudi program dela komisije za šport in rekreacijo, katerega bo sindikat financiral 30%, ostala sredstva pa bo komisija pridobila sama z srečelovi in ostalimi akcijami.

Program zajema naslednje postavke:

Rekreacija izven delovnega časa:

- od oktobra do aprila kegljanje 1-krat tedensko

- od oktobra do aprila rekreacija v telovadnici 1-krat tedensko

- kopanje v pokritem bazenu

- sezonsko kopanje v letnem bazenu

- celoletno kopanje v Atomskih topličah

- od oktobra do aprila balinanje 1-krat tedensko

- pohod na Boč pod geslom »100 družin na Boč«

- ribiško tekmovanje

- letna in zimska liga malega nogometa

Nastopi in srečanja naših ekip z drugimi:

- tradicionalni prvomajski šahovski turnir

- športno srečanje s steklaro Hrastnik v Hrastniku

- športno srečanje z ŽG Celje v Celju

- športno srečanje z Dekor Kozje v Rogaški Slatini

- sodelovanje na republiškem sindikalnem šahovskem prvenstvu

Informacije in razmišljanje o sindikalni posojilnici

Delovanje sindikalne posojilnice se je zelo razmahnilo, saj jo vedno več članov želi koristiti, kar pa je v tej začetni fazi skoraj nemogoče, da bi lahko ustregli vsem prosilcem, ki jih je trenutno 115, od tega je bilo že 32 članom omogočeno in dodeljeno posojilo – vsem skupaj v vrednosti 230.000 din. Potrebno je povedati, da je prosilcev iz dneva v dan več, žal pa sredstev ni dovolj, ob tem pa se še pojavljajo posamezniki, ki z posojilnico niso zadovoljni, češ, da smo delavcem, oziroma članom sindikata ukradli denar in ga sedaj posojamo. Poudarjam, da bo ta denar ostal v posojilnici in ga imajo možnost koristiti vsi člani sindikata oziroma posojilnice, ker so se nekateri že izpisali z neumestnimi pripombami in ugovori »da smo lopovi« in podobno, poudariti, da se še lahko vsakdo v mesecu aprilu izpiše in dobi želim dosedaj vložena sredstva v posojilnico vrnjena. Vendar je vsakomur, ki se je izpisal iz posojilnice, onemogočena ponovna včlanitev. V izvršnem odboru sindikata smo začeli razmišljati, da bi nadaljnje 4 obroke članarine za posojilnico dvignili na 100 din. To je vsekakor le razmišljanje in predlog, ki ga bodo člani sindikata dobili v razpravo in na osnovi odziva se bo izvršni odbor odločil za povišanje le-te. Zbrani denar od povečane članarine

bi vsekakor prispeval k hitrejšemu reševanju vlog in s tem bi bila tudi komisija sindikalne posojilnice razbremenjena precejšnjega dela. Zato bi bilo potrebno o predlogu o povišanju članarine vsekakor temeljito razmisliti in pretehtati vse argumente, ki govorijo v prid takšnega delovanja posojilnice v teh časih, ko si ni možno sprositi denarja nikjer, če pa že obstaja možnost pa nas od tega odbijejo oderuške obresti.

Informacije o letovanju in dodatnih počitniških kapacitetah

Na osnovi razpisa o letovanju, ki je bil v prejšnji številki Steklarja so se na ta razpis prijaviли 203 zaposleni v Steklarni. Od tega se je za naše kapacitete prijaviло 159 zaposlenih, 32 zaposlenih s svojimi družinami se je prijaviло za preživljanje dopusta v Čateških Topličah ter 12 zaposlenih za letovanje na Krku. Letos ponovno omogočamo način odplačila na več obrokov, kar se je v lanskem letu pokazalo kot zelo uspešno in so bili vsi s takšnim načinom zadovoljni. Zaradi vsakoletnega povečanega zanimanja za letovanje in omejenosti naših kapacitet smo se ponovno v sindikatu odločili, da zakupimo dodatne kapacitete in sicer na Krku v kraju Punat, to je v istem kraju in objektih kot lani, saj so bili lani v tem kraju z letovanjem vsi zelo zadovoljni. Dodatno smo se odločili za preživljanje dopusta v topličah ker je za tem vedno več zanimanja, kar so pokazale tudi letošnje prijave, saj se je prijaviло 32 zaposlenih s svojimi družinami.

Na osnovi predlaganega razpisa letovanja, ki je temeljil striktno na osnovi šte-

vila točk vsakega prijavljenca smo prejeli le nekaj pritožb glede razpisa. Ker je bilo nekaj pritožb vezanih na določitev termina letovanja moram poudariti, da pač je preveč tistih, ki bi želeli letovati od 20. 7. do 30. 7. teh je bilo letos 40% vseh prijavljenih, kar predstavlja 63 družin v eni izmeni pa lahko letuje le 18 družin. Zato menimo, da je negodovanje posameznikov neupravičeno saj se je letovanje razporejalo izključno po številu točk, tako da ni bilo nikakršnih manipulacij in to zagotavljamo z vso odgovornostjo.

Dolžnosti oseb na letovanju

Upravičenec do letovanja lahko brez stroškov odpove letovanje v primeru, če ne more iti na letovanje zaradi nujne zadržanosti na delovnem mestu, boleznii, težje nesreče, smrti ožjih družinskih članov.

Neopravičena odpoved se kaznuje:

140 din nad 30 dni
7% od 20 do 30 dni
12% od 10 do 20 dni
20% od 1 do 10 dni

Ob prihodu na kraj letovanja morate v knjigo prevzema vpisati vse upravičence letovanja ter vse napake in pomanjkljivosti, ki jih najdete. Če vpisa ne izvršite velja, da je ugotovljena škoda nastala v času vašega bivanja v počitniških hišicah.

Upravičenec NE MORE svoje pravice do uporabe počitniških kapacitet prenesti na drugega delavca.

Če z delavcem letujejo osebe, ki v potrdilu niso navedene, izgubi pravico do letovanja za dobo 3 let, kar velja tudi za ostale prekrške.

Sindikalne informacije pripravil predsednik sindikata

ALBIN ŠRIMPF

Razpis

Kadrovske štipendije za šolsko leto 1991/92

Steklarna »Boris Kidrič« Rogaška Slatina objavlja razpis naslednjih kadrovskih štipendij:

Zap. št.	Naziv poklica	st. zahtev. poklica	št. štip.
1.	STEKLOPIHAČ	IV. stopnja	10
2.	BRUSILEC KRI. STEKLA	IV. stopnja	5
3.	STEKLARSKI TEHNIK	V. stopnja	2
4.	DIPL. ING. KEM. TEHNOLOGIJE	VII. stopnja	1
5.	DIPL. INDUS. OBLIKOVALEC	VII. stopnja	1
Za poslovno enoto KOZJE			
1.	BRUSILEC KRI. STEKLA	IV. stopnja	3
2.	PAPIRNIŠKI TEHNIK	V. stopnja	2

Višina kadrovskih štipendij je določena s Samoupravnim sporazumom o štipendiranju učencev in študentov v R Sloveniji. Kadrovska štipendija za učenca ne sme biti nižja od 20%, za študenta pa ne nižja od 30% zajamčenega osebnega dohodka po zakonu, zmanjšanega za prispevke in davke od zajamčenega osebnega dohodka.

Kandidati morajo k prijavi za štipendiranje na obraz-

cu SPN-1 (DZS 8,40) priložiti:

1. Overjeni prepis dokazila o učnem uspehu
2. Uradno potrdilo o osebnih dohodkih staršev za koledarsko leto 1990 oziroma odrezek pokojninske nakaznice za december 1990 3. Potrdilo Skupščine občine o premoženjskem stanju in potrdilo o številu članov gospodinjstva

Pri izbiri bodo imeli prednost kandidati, ki imajo boljši učni uspeh in so v slabšem materialnem položaju.

Kot vsako leto tako tudi letos priporočamo vsem kandidatom kot tudi njihovim staršem, da proučijo razpis štipendij in potem izberejo ustrezno smer šolanja. MARTA KAUCIČ

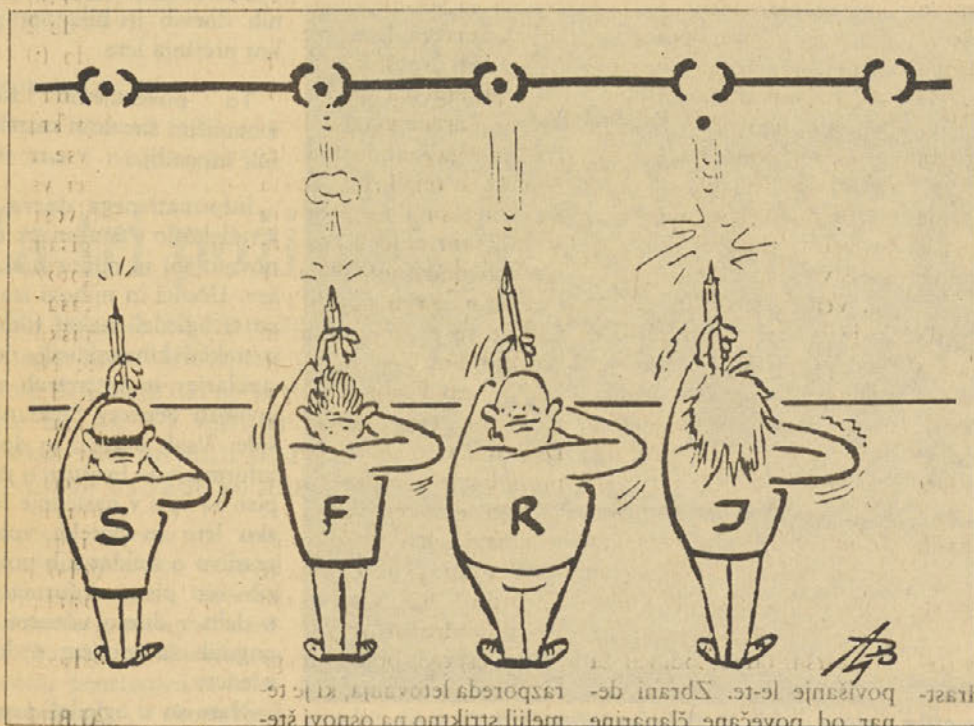
Likovna ustvarjalnost na steklarski šoli

V mesecu marcu sta na Steklarski šoli opravljala obvezno pedagoško prakso Milojka Drobne in Samo Omič, študenta 4. letnika Pedagoške fakultete Maribor.

Poleg dela v razredu, sta študenta zelo uspešno izpeljala likovno kolonijo z likovno nadarjenimi učenci. Kolonije se je udeležilo 24

učencev, predvsem iz 1. in 2. letnika. Pri prvem srečanju so se učenci preizkusili s tristiko in tušem ob motivu tihožitja. Precej več preglastic in smeha je bilo naslednjic ob študijskem portretu sošolca. Tuđi plastike so se lotili in iz gline je nastala vrsta majhnih figuric z bolj ali manj realističnim poudarkom. Še najbolj zanimivo je bilo ob grafičnem stroju, ko so iz navideznih barvnih packarij na kovinskih maticah natale zelo lepe barvne kompozicije in včasih nepričakovani učinki.

Poleg teh neobveznih srečanj v popoldanskih urah je v teh dveh tednih pouk umetnostne vzgoje bil precej bolj pester kot sicer. Študenta praktikanta sta opravila obvezne ure – nastope v razredu in pri eni takih ur so bili prisotni tudi trije profesorji s Pedagoške fakultete – akademski slikarji Anka Krašnja, Bogdan Cobal ter

Albin Kramberger. Dogovorili smo se da bi naj v bodoče pedagoška praksa študentov likovne vzgoje na naši šoli potekala vsako leto. Omenjena pedagoška

praksa je nadaljevanje sodelovanja Pedagoške fakultete Maribor in Steklarske šole v preteklih letih.

Na Steklarsko šolo se vpišuje vedno več likovno na-

darjenih učencev. Mi, kot izobraževalna ustanova moramo tem učencem nuditi čim več možnosti za razvoj teh njihovih nagnjenj in sposobnosti.

Rezultati letošnje likovne kolonije učencev Steklarske šole so zelo lepi in že zdaj krasijo prostore naše šole.

Mentor:
JOSIPA HREPEVNIK prof.

Kaj bo prineslo novo šolsko leto

V prvih spomladanskih mesecih dobimo vsako leto razpis za vpis v srednje šole. Letos je izšel razpis 19. marca v Objavah Republiškega sekretariata za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo.

V šolskem letu 1991/92 se bodo učenci lahko vpisali v naslednje vzgojnoizobraževalne programe:

1. dveletni programi poklicnega izobraževanja
2. triletni programi poklicnega izobraževanja
3. štiriletni programi strokovnega izobraževanja

V Steklarski šoli smo razpisali:

– v dvoletnem programu poklicnega izobraževanja 30 prostih mest za mladino;

– v triletnem programu poklicnega izobraževanja 60 prostih mest za mladino;

– v štiriletnem programu strokovnega izobraževanja 30 prostih mest za mladino;

Pogoji za vpis:

Pogoj za vpis v dveletni program poklicnega izobraževanja je izpolnjena osnovnošolska obveznost. Učenec mora pri vpisu predložiti zdravniško potrdilo, s katerim dokaže ustrezne psihofizi-

čne sposobnosti in uspešno opravljen test ročnih spretnosti.

V triletno poklicno izobraževanje se lahko vpiše učenec, ki je uspešno končal osnovno šolo, uspešno opravil test ročnih spretnosti in pridobil zdravniško potrdilo, s katerim dokazuje ustrezne psihofizične sposobnosti.

V štiriletno poklicno izobraževanje se lahko vpiše učenec, ki je uspešno končal osnovno šolo.

Značilni poklici oziroma dela in naloge po smereh:

1. Pomožni steklar:
 - steklopihač
 - krogljičar

– pomožni brusilec kristalnega stekla

– pomožni stekloslikar

2. Steklar:
 - steklopihač
 - steklopihač nad odprtim plamenom
 - brusilec kristalnega stekla
 - stekloslikar
 - optik
 - stavbni steklar

3. Steklarski tehnik:
 - steklarski tehnik

Informativni dnevi

V petek, 22. in v soboto 23. marca smo na šoli organizirali informativne dneve.

Udeležba na informativnih dnevih je bila manjša kot prejšnja leta.

To povezujemo tudi z manjšim številom razpisanih stipendij.

Informativnega dneva se je udeležilo 70 učencev osnovnih šol in njihovih staršev. Učenci in njihovi starši so si ogledali nekaj filmov o steklarskih poklicih, delu steklarjev in interesnih dejavnosti učencev Steklarske šole. Vsak učenec je dobil informativno brošuro o razpisu za vpis v naslednje šolsko leto in poteku vpisa, gradivo o steklarskih poklicih ter pisno informacijo o delu v domu učencev in pogojih za sprejem v dom učencev.

Nato so si ogledali proiz-

Se še spominjate te slike – grafike v gipsu – delo M. Presička? (foto ZN)

vodnjo, kjer so lahko opazovali pri delu tudi svoje vrstnike, ki so se vpisali v Steklarske šole v preteklih letih.

Informativni dan je spremljala tudi priložnostna razstava izdelkov učencev in razstava likovnih del.

Prijava na razpis

Prijave za vpis bomo sprejemali do 12. 4. 1991.

Po končanem prijavnem roku bodo objavljeni podatki o prijavah za vpis.

Učenci, ki so se v predvidenem roku prijavili za vpis in se bodo želeli preusmeriti na drugo srednjo šolo, bodo do 10. 5. 1991 lahko prenesli prijavo na drugo šolo. Do 10. 5. 1991 bodo vse šole (ne glede na število prijav) sprejemale take prijave. Po tem roku bodo lahko učenci prenesli prijave le na tiste šole, ki bodo še imele proste mesta.

Šole, ki ne bodo imele dovolj prijav za vpis, bodo lahko podaljšale rok za sprejemanje prijav in o tem obvestile javnost. Prijave bodo do 31. 8. 1991.

Dom učencev

Dom učencev Steklarske šole ima v naslednjem šol-

skem letu na voljo 30 prostih mest:

– 10 za dekleta

– 20 za fante

Pogoji so za vpis v dom:

V dom bomo sprejeli učence, ki se izobražujejo po programih Steklarske šole. Za sprejem v dom mora učenec oddati vlogo na obrazcu DZS 1.714. Vloge bomo sprejemali do 1. 7. 1991. Komisija za sprejem učencev v dom bo do 15. 7. 1991 pisno obvestila vse učence o rešitvi njihovih vlog.

Kaj učencem zagotavlja dom učencev?

1. Stanovanje in redna prehrana

Učenec ima stanovanje v estetsko in higiensko zelo dobro urejenih prostorih. Zagotovljeno ima redno in kvalitetno dnevno prehrano s tremi ali štirimi obroki.

2. Pogoji za uspešno učenje

Pedagoški delavci vsakodnevno organizirajo učenje in priprave za šolo, ki zagotavljajo uspešno napredovanje. Tekoče spremljajo učni uspeh ter napredek vsakega učenca.

Učencem, ki imajo v šoli slabši učni uspeh in težave,

nudijo ustrezno pomoč pri učenju.

Pri pripravah za šolo je učencem na voljo knjižnica s strokovno in leposlovno literaturo, ki je nepogrešljiv pripomoček za uspešno delo.

3. Možnost udejstvovanja v športnih aktivnostih in interesnih dejavnostih

Dom daje učencem možnosti za igranje šaha, namiznoge tenisa... V okviru športnega društva se lahko ukvarjajo tudi z drugimi športi kot so: nogomet, roket, košarka, odbojka...

V klubih v Rogaški Slatini lahko trenirajo: nogomet, balinanje, karate, tenis...

Razen v navedene športne dejavnosti, se učenci lahko vključijo tudi v krožke in tečaje, kot so: plesni, recitatorski, oblikovalni, računalniški, družboslovni in akvaristični krožek, ter plesni tečaj in tečaj prve pomoči.

4. Družabno življenje, kultura in razvedrilo

V domu so redno organizirane filmske videopredstave, plesi, družabne prireditve, kviz tekmovanja, razstave...

5. Dodatno izobraževanje za širjenje splošne izobrazbe učencev ter prehod v samostojno življenje

Učenci skupaj z vzgojitelji pripravljajo razgovorne ure in predavanja z vsebinami, ki so odraščajočemu potrebne in zanimive.

Štipendije:

V skupnem razpisu kadrovskih štipendij za šolsko leto 1991/92 so bile razpisane naslednje štipendije:

steklopihač IV, 10 štipendij, Steklarna Boris Kidrič
steklopihač IV, 5 štipendij, Steklarska šola

brusilec kristalnega stekla IV, 5 štipendij, Steklarna Boris Kidrič

brusilec kristalnega stekla IV, 3 štipendije, DEKOR Kozje

steklarski tehnik V, 2 štipendiji, Steklarna Boris Kidrič

steklopihač – krogličar II, 3 štipendije Steklarna Hrpelje

Prošnje morajo prosilci posredovati kadrovski službi štipenditorja. Prošnji je treba priložiti potrdilo o vpisu in fotokopijo zadnjega šolskega spričevala. Kandidati za razpisane štipendije naj se čim prej zglasijo v kadrovskih službah, kjer bodo dobili nadaljnje informacije.

Pedagoški vodja:

prof. MARJANA BRADIČ

Za tri požirke

Po izgonu iz firm se je politika preselila v naša srca. Ukinjeni partijski referati, proslave in kongresi so preoblečeni odšli na prižnice in na TV ekrane. Kmetijski nasveti in čestitke so na dnu lestvice, v špicah top list medijske estrade so amaterski gofolarji.

Politiki govore o veri, župniki o politiki, navadni ljudje o vojni. Generali o ekonomiji, pretepači o miru, filozofi o koloradskem hrošču, penzionisti o brezposelnosti, ekonomisti o vremenu. Jaz prepevam,

pa vem, da bi moral jokati. Balkan je izraz turškega izvora.

Pogovarjal sem se z brusilcem. Jaz se bom že vstrelilo, mi je odgovoril na pripombo, da je vse skupaj nekam čudno. Mlad je še in

dovolj pogumen, nočem verjeti. Ljudje, kdo hrepeni po obupu, kdo si želi nasilja? Mazohisti in nevoščljivci. V katerem sistemu poštenjak ni revež? Kje ni napredaj beseda in čast? Kje je režim, ki ne tlači?

Imeli smo dozirano demokracijo, sedaj nam je za bičana. Prej smo prisegali, sedaj kolnemo. Jokal bi, a ne za preteklostjo, jokal bi za prihodnost. Možje ne jo-

kajo. Hrast se ne upogne. Žalujka ima veje do tal, podrast se prepleta preko stez in pod ograjami. Hrast je visok in raven. Hrast ni užiten.

Ponujali so knjižice, zdaj jih delijo. Prej partijske, sedaj delovne. Delo se prodaja, ne plačuje. Dela ni. Denar je papir. Petje nikomur ne škoduje.

Prinesi še dva deci!

FRANC ČERNELČ

Kozje

Zlata plaketa za gravirnico

Vesela novica za kozjanski kolektiv in s tem za vso Steklarno »Boris Kidrič.« Letos smo sodelovali na celjskem sejmu »IDEJA« drugič in tudi drugič smo bili deležni tega visokega priznanja. Obakrat predstavili kreativne izdelke gravirnice ali kot jo tudi imenujemo »design studio GRY.«

Ob tej priložnosti pa moramo reči še nekaj besed o Ireni Romih, akademski slikarki, članici ekipe gravirnice. Predvsem je treba omeniti njeno hitro prilagoditev steklu, kristalu, objektu, in samemu načinu dela, tudi veliko podjetnost. Vse to je v nekakem nasprotju s splošnimi predstavami o umetnikih kot sanjačih in posebnih. Upam, da mi teh besed kot sodelavcu ne bo zamerila.

Zdaj prepuščam besedo njej sami.

Sicer slikarko, me je materija stekla prisilila v vlogo oblikovalca. Gravura, za katero je oddelek specializiran, je v glavnem postavljena v funkcijo dekoracije steklenih posod najrazličnejših namembnosti. Struktura stekla pa ponuja še precej več možnosti. Njegova transparentna pojavnost, lom svetlobe v točki prevoja oblike, provocira. Izziva nas (steklo, jaz, brusilec) da bi zmanipulirala pogled, optično provocirali. Optični efekt je mogoče predvideti in držati okvir intence v mejah tehnoloških zmožnosti. Naključja so dopustna le, če podpirajo idejno težnjo. Meje objekta – njega zunanja oblika, morajo biti konstruktivni del ustvarjene osebnosti.

S to zavestjo in s čutnim dojetjem materiala, z manjjo kopičenja in (ob

smo nekaj ostvarjenih idej obeh oblikovalcev studia. Dela so vzbudila precej pozornosti, tista iz serije OBJEKTI, pa so bila celo nagrajena z zlatim znakom Cella, po mnenju žirije za »inovativni in izvirni design kolekcije poslovnih daril«.

Gre za moje miniaturne kolače čistih oblik, ki jih lahko tudi funkcionalno uporabite kot pepelnice (»Spirala«, »Karta«, »Pepelnice za kadilce in nekadilce«, »Puščica«), svečnike (»Cvet«, »Znak«, »Kljun«, »Mreža«, »Ta svečnik ima

ošpice«) in obtežilnike (»Penkala«, »Pivnik«).

Za naše ustaljene poglede na steklo in predstave o njem pomeni Irenin prispevek zlasti presenetljivo zaobrnitev v neodkrte in prezrte možnosti obdelave in efekta. Včasih tudi pouk. V naše stereotipe je zavrgel nek novi preblisk in mogoče bo vplival na del dogajanj v steklarni.

Ne bi smeli zanemariti zaradi časa in trga tudi domačega.

FRANC ČERNELC

Brušenje robov vaze v grobi brusilnici (foto ZA)

Marec in april 1991

Kadrovske zanimivosti

Stanje zaposlenih na dan 31. 32. 1991

PE Osnovna proizvodnja	598
PE Dodelava	174
PE Kristal	654
PE Dekor Kozje	249
PE Servisne dejavnosti	90
PE Delavska restavracija	37
PE Dalmacijakristal	122
PE Tehnokristal	94
Strokovne službe	265

Skupaj Steklarna »BK« 2.283

Prišli so:

V PE Osnovna proizvodnja iz JLA so se vrnili Martin Polajžer, Ivan Jereb, Stanislav Vodušek in Ivan Draškovič vsi krogličarji I.

V Strokovne službe

Jožef Žnidarec – direktor proizvodno tehničnega sektorja in Alen Strašek – prodajalec stekla.

V PE Dalmacijakristal

Milena Jelavič – pripravnik VI. stopnje

Odšli so:

Iz PE Osnovna proizvodnja upokojila sta se Vili Boršič – vodja skupine steklopihalcev I. in Josip Vrabčič – nabiralec stekla na kroglice *invalidsko se je upokojil* Stanislav Čebular – manipulativni delavec, v JLA so odšli Darko Večerič – pripravnik IV. st., Darko Žnidarec – krogličar, Miroslav Petrak – odnašalec stekla, *odpoved je dal* Peter Petauer – odnašalec stekla.

Iz PE Dodelava

upokojil se je Vojislav Obradović – delovodja, *odpoved so dali* Antun Gajšak – izdelovalec kartonske embalaže, Dragutin Vincelj

– brusilec I. v grobi brusilnici, Vlado Svečak – izdelovalec kartonske embalaže.

Iz PE Kristal

invalidsko se je upokojila Katarina Kamenščak – embalarica stekla.

Iz Strokovnih služb

upokojila se je Frančiška Šinko – knjigovodja PE, v JLA je odšel Tomislav Papeš – pripravnik V. stopnje.

Iz Poslovne enote Tehnokristal

upokojil se je Mato Belin – vodja skupine v brusilnici, v JLA je odšel Ljubo Parmac – steklobrusilec I.

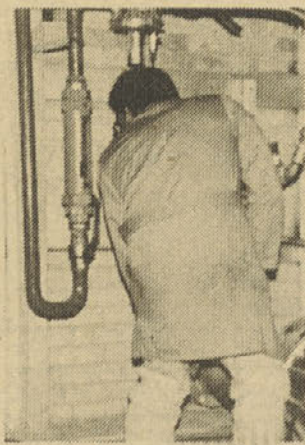
Iz PE Dalmacijakristal

izključen je bil Ante Vukosav – steklobrusilec.

Stanje zaposlenih na dan 30. 4. 1991

PE Osnovna proizvodnja	602
PE Dodelava	173
PE Kristal	656
PE Dekor Kozje	249
PE Servisne dejavnosti	93
PE Delavska restavracija	36
PE Dalmacijakristal	122
PE Tehnokristal	93
Strokovne službe	264

Skupaj Steklarna »BK« 2.288

Vzdrževalci bodo kmalu imeli precej dela, peči so dotrajale? (foto ZN)

Prišli so:

V PE Osnovna proizvodnja iz JLA so se vrnili Stanko Hlupič – krogličar II.; Zoran Grahovar – krogličar II.; Neven Vražič – krogličar II.; Branko Štehec – odnašalec; Slavko Boršič – krogličar II.; Mario Mlinar – pripravnik IV. stopnje in Božidar Dravinec – pomočnik.

V PE Kristal

iz JLA so se vrnili Vjekoslav Grošič – steklobrusilec I.; Zvonko Pildek – steklobrusilec I. in Ivan Mikša – steklobrusilec I.

V PE Servisne dejavnosti

iz JLA so se vrnili Danijel Ljuljdjuraj – pripravnik II. stopnje; Franc Gotlin – pripravnik II. stopnje in Robert Špoljar – ključavničar III.

V Strokovne službe

Tatjana Fluher – prodajalka stekla v prodajalni Linea v Mariboru.

Odšli so:

Iz PE Osnovna proizvodnja *potek delovnega razmerja za* DČ Mitja Strašek – odnašalec stekla, *umrl je* Ivan Sajko – odnašalec stekla, *samovoljno*

prenehanje delovnega razmerja Anton Sedenik – manipulativni delavec.

Iz PE Dodelava

odpoved je dala Marija Hajnšek – embalarica stekla.

Iz PE Kristal

samovoljno prenehanje delovnega razmerja Silva Humski – embalarica stekla.

Iz strokovnih služb

predčasno se je upokojila Tilčka Kolar – knjigovodja osnovnih sredstev, *odpoved je dal* Tugomer Kladnik – referent prodaje na tujem trgu I.

Iz PE Tehnokristal

odpoved je dal Dragica Mihajlovič – steklobrusilec I.

Rodili so se:

Boštjan Volf – sin Marije Sekirnik; Andreja Balon – hči Zvonka; Darko Gajšek – sin Majde; Polona Sikošek – hči Marije; Tomislav Gajšek – sin Željka; Jože Klavžar – sin Ksenije; Milena Kovačič – hči Angele; Jasmina Alić – hči Petrije; Nastja Kunst – hči Vladislava in Nastja Škrabl – hči Borisa

Poročile so se

Jasna Kamenšek poročena Kidrič in Slavica Bačić poročena Bukovski.

Sestavila:

METKA STIPLOVŠEK

Povprečna starost zaposlenih v Steklarni Boris Kidrič Rogaška Slatina

PE	V letu 1989	V letu 1990
PE Osnovna proizvodnja	28,6 let	29,6 let
PE Dodelava	32,5 let	31,8 let
PE Kristal	27,5 let	28,1 let
PE Dekor Kozje	27,7 let	27,9 let
PE Servisne dejavnosti	35,6 let	37,2 let
PE Delavska restavracija	32,2 let	29,7 let
Strokovne službe	36,4 let	35,8 let
Skupaj Steklarna »BK«	29,8	30,2 let

brez PE Dalmacijakristal

PE Tehnokristal

Nagradna križanka št. 164

Med reševalce nagradne križanke št. 164 bomo razdelili za 240,00 dinarjev nagrad. Pravilne rešitve nagradne križanke pošljite na naslov uredništva Steklar, Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, ali pa jih oddajte v skrinjico za časopis Steklar pri vhodu v steklarno. Pri tem ne pozabite pripisati na pisemsko ovojnico z rešeno križanko: ZA NAGRADNO KRIŽANKO ŠT. 164. Rok za oddajo rešitve je 17. maj 1991.

Žreb je razdelil nagrade naslednjim reševalcem:

1. nagrado 100 dinarjev prejme Helena Steineker, 2. nagrado 80,00 dinarjev prejme Anton Mir, 3. nagrado 60,00 dinarjev pa prejme Mojca Kovač.

Nagrajencem čestitamo!

Rešitev nagradne križanke: varuška, posel, atentat, Ilirec, denarne dajatve, nič, Etna, Ellen, Iza, Naklo, CT, cevka, ajvar, amor, Nikolaj, skok, oranica, let, konga, vek, ON, Karel, etat, škarpa, ekvador, čajnik, diamant.

UREDNIŠTVO

AVTOR VINKO KORENT	NADOME- STITEV DBOLELEGA IGRALCA	IVAN V ITALIJI	PONAV- LJALEC RAZREDA	STORKLJA	TEODOR	EGIPT. DRŽAVNIK SADAT	CRNOGOR. PESNIK IN VLADIK (PETAR P.)	GOVORNA NAPAKA	STEKLAR	OMLATENA ZITNA STEBLA	PISATELJ SVETINA	PIJAČA ZA ZBUJA- NJE TEKA	RAZPA- SENI RAK	IT. LUKA OB SEVER- NEM JADRANU
KRAJ PRI POD- ČETRTRKU									ZACETEK TEKME					
ODDAJANJE SVE TLOBE									REKET					
KAPROV GRM									DODATEK K POGODBI SLONOVI ČEKANI					
KRAJ PRI KOČEVJU					SPRIMEK RUDNIN PEVEC S TENORJEM									
DOLINA V JULIJCIH				TRIGA, TROVPREGA ZELEZN. PROGA							IZTOK VALIČ			INDUSTR. RASTLINA
STEKLAR	POHIRITEV, POGO- TANJE	FIGURA PRI CETVORKI PREDSTOJ. VIS. SOLE				OVRATNA RUTA PEVKA PINTERIČ				CIRKUŠKO TELOVADNO ORODJE	MREŽASTA TKANINA KEM. PRVI- NA (No)			
SRHINO MESO							NIT Z ZANKO JAP. TEL. OZ NEDO)							
DESTILAC. PRODUKT NAFTE									RAVNINA SAHIST KASPAROV					
RDEČI KRIZ			ANGLEŠKO SVETLO PIVO	ODPADNIK								IZIDORA	KRALJ ŽIVALI	RISBA KIH
OČE				REKA V AZIJI OLIVER TWIST				ČETRTE MESEC						MAKARSKA
KRAJ PRI RIJEKI								SHER V SLOV. LITERATURI						
ZNAMKA ŠVICAR- SKIH UR							STEKLAR	JAVNOSTI NAHENJEN ODGOVOR						

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor: Franc Vehovar, Albin Šrmpf, Andrej Kidrič, Franc Černelč, Magada Jurjec, Zlatko Novak in Jože Bedenik. Predsednik izdajateljskega sveta Alojz Juhart. Glavni in odgovorni urednik Franc Vehovar. Tajnica uredništva Vida Juhart - Tehnično urejanje in oblikovanje Igor Glavan - Uredništvo »Steklarja« Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, telefon (063) 814-611 - Glasilo izdajata Steklarna »Boris Kidrič« in Steklarska šola - Repopisov in fotografij uredništvo ne vrača - Naklada 2500 izvodov - Tiska DP »Delo«, Tisk časopisov in revij p.o., Trnava 33, Ljubljana.